

ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਸਪਲਾਈ ਕੰ., ਲਿਮਟਿਡ, ਦਿੱਲੀ

ਬਨਾਮ

ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਦਿੱਲੀ

ਬਿਸ਼ਨ ਨਰਾਇਣ, ਜੇ

ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੇ. ਆਮਦਨ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਕੀਲ ਦੀ ਫੀਸ 250 ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਲੈਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।

ਭੰਡਾਰੀ, ਸੀ.ਜੇ.- ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਬੀ.ਆਰ.ਟੀ.

. ਰੀਵੀਜ਼ਨਲ ਸਿਵਲ

ਆਈ.ਡੀ.ਦੁਆ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੇ.

ਭੂਰਾ ਮਲ-ਦਾਊ ਦਿਆਲ, -ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਮੇਸਰਸ ਇੰਪੀਰੀਅਲ ਫਲੋਰ ਮਿੱਲਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ, ਅੰਬਾਲਾ ਸਿਟੀ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਬਚਾਓ ਪੱਖ-ਜਵਾਬਦਾਰ

1956 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਵੀਜ਼ਨ ਨੰ. 482

ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਐਕਟ (1870 ਦਾ VII)—ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਲਗਾਉਣਯੋਗ— ਦਿੱਲੀ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਸਟੈਂਪਾਂ ਵਾਲੀ ਦਿੱਲੀ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਆਰਡਰ VII ਨਿਯਮ 10 C.P.C. ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਚਿਤ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ—ਅੰਬਾਲਾ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ—ਅਦਾਲਤ- ਫੀਸ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ—ਕੀ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ—ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼—ਕੀ ਵਿਰੋਧੀ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਉਚਿਤ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਅਦਾਲਤ ਇੱਕ ਮੁਦਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਉਸ ਉੱਤੇ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸਟੈਂਪ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੇ ਆਰਡਰ VII ਨਿਯਮ 10 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਚਿਤ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਵਾਪਸ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੁਦਈ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਨੂੰ ਦੇਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ। ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਲਈ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਾਬਕਾ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਐਕਟ ਦੀ ਸਕੀਮ, ਜਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਇਸ ਨੂੰ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਨੂੰ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਉਸੇ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਦੁਆਰਾ ਉਸੇ ਐਡ ਨਿਆਂ ਲਈ ਦੋ ਵਾਰ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨ। ਇਹ ਵੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੈਅ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਐਕਟ ਵਰਗੇ ਵਿੱਤੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਬੋਝ ਨੂੰ ਘਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਉਪਬੰਧ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; ਇਸਦਾ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਵਿੱਤੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵੇਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਪੱਤਰ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਮਦਨ ਦੇ ਸਰੋਤ ਵਜੋਂ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਾਜ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਚਕਾਰ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਰਾਜ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤੀ-ਫੀਸ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਵਿਰੋਧੀ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਜਾਂ ਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਦੇ ਸਕੋਰ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਉਣਾ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਉਚਿਤ ਹੈ।

1919 ਦੇ ਐਕਟ IX ਦੀ ਧਾਰਾ 44 ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ, ਸ੍ਰੀ ਐੱਮ. ਐੱਸ. ਸੇਠੀ, ਸਬ-ਜੱਜ, IV ਕਲਾਸ, ਅੰਬਾਲਾ, ਮਿਤੀ 26 ਨਵੰਬਰ, 1956 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ, ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਰਕਮ ਦੀ ਕਮੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਲਈ 20 ਦਸੰਬਰ, 1956 ਤੱਕ ਕੋਰਟ ਫੀਸ ਦਾ।

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ ਐਚ.ਆਰ. ਸੇਠੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਰਾਜ।

ਐਚ.ਐਲ. ਸਰੀਨ ਅਤੇ ਐਲ.ਡੀ. ਕੈਸਲ, ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਦੁਆ, ਜੇ.-ਮੁਦਈ ਨੇ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਸੀ ਪਰ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਸਹੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਦਈ ਨੇ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਮੁੜ ਅੰਬਾਲਾ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਮੁਦਈ ਨੇ ਇਸ 'ਤੇ ਚਿਪਕਾਇਆ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਸਟੈਂਪ ਬੋਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਇਆ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਰਾਜ ਦੀ ਮੋਹਰ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤੀ-ਫੀਸ ਦੀ ਮੋਹਰ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਜਾਣ ਵੇਲੇ ਉਚਿਤ ਅਦਾਲਤੀ-ਫੀਸ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਮੁਦਰਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਮੁਦਈ 'ਤੇ ਚਿਪਕਾਏ ਗਏ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਸਟੈਂਪ 'ਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ "ਦਿੱਲੀ ਰਾਜ" ਸ਼ਬਦ ਸਨ ਜੋ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਖਰੀਦੇ ਗਏ ਸਨ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਨਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ, ਸਿਵਾਏ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਰਾਜ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਖਰੀਦੀ ਗਈ ਕੋਰਟ ਫੀਸ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਵਰਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚਾਰ 'ਤੇ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਦੀ ਕਮੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਮੁਦਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਹੈ

ਉਪਰੋਕਤ ਹੁਕਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੇਧ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਲਈ ਇਸ ਨੁਕਤੇ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਮੈਂ ਸ੍ਰੀ ਐਲ.ਡੀ. ਕੇਸ਼ਲ, ਡਿਪਟੀ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਐਮੀਕਸ ਕਿਊਰੀ ਵਜੋਂ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਦਿਆਲਤਾ ਨਾਲ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋਏ। ਮੈਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ ਸ੍ਰੀ ਸੇਢੀ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਸ੍ਰੀ ਸਰੀਨ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਐਲ ਡੀ ਕੇਸ਼ਲ ਨੂੰ ਐਮੀਕਸ ਕਿਊਰੀ ਵਜੋਂ ਸੁਣਿਆ ਹੈ। ਮੇਰਾ ਧਿਆਨ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਸਰਕਟ ਬੈਂਚ (ਸਿਵਲ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਨੰ. 482-ਡੀ ਆਫ਼ 1956) ਵਿਚ ਬੈਠੇ ਹੋਏ ਐਸ.ਬੀ. ਕੈਪੂਰ, ਜੇ. ਦੇ ਇਕ ਤਾਜ਼ਾ ਫੈਸਲੇ ਵੱਲ ਵੀ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਮੁਦਈ 'ਤੇ ਅਸਲ ਵਿਚ ਅਦਾਲਤੀ ਫੀਸ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਅਦਾਲਤੀ ਫੀਸ ਹੋਈ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਰ, ਬੀ. ਮਾਧੋ ਪਰਸ਼ਾਦ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧੀਨ ਜੱਜ, ਗੁੜਗਾਉਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਗੁੜਗਾਉਂ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਸਹੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ- ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਫੀਸ ਸਟੈਂਪ। ਫਿਰ ਮੁਦਈ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਸੀਨੀਅਰ ਸੁਬਾਰਡੀਨੇਟ ਜੱਜ, ਦਿੱਲੀ ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਸਬ-ਆਰਡੀਨੇਟ ਜੱਜ ਕੋਲ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਚਿੰਨ੍ਹਿਤ ਕੀਤਾ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਾਦੇ ਝਗੜੇ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਇਸ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਕਿ 29 ਮਾਰਚ, 1954 ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਨੇਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ ਐੱਫ. 27 (6)/54-ਗਾਰ, ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ। ਦਿੱਲੀ ਸਰਕਾਰ ਗਜ਼ਟ, ਭਾਗ V, ਮਿਤੀ 8 ਅਪ੍ਰੈਲ. ਚੀਫ਼ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਦਿੱਲੀ ਦੁਆਰਾ 1954, ਦਿੱਲੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਸਟੈਂਪਾਂ ਨੂੰ "ਦਿੱਲੀ" ਸ਼ਬਦ ਨਾਲ ਓਵਰਪ੍ਰਿੰਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਸਟੈਂਪਾਂ ਵਿੱਚ "ਦਿੱਲੀ" ਸ਼ਬਦ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਚਿਤ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਸਟੈਂਪ ਹੋਣ ਲਈ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਅਦਾਲਤ ਇੱਕ ਮੁਦਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਉਸ ਉੱਤੇ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸਟੈਂਪ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਆਰਡਰ VII, ਦੀਵਾਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਨਿਯਮ 10 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਦਰਾ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਵਾਪਸ ਕਰਦੀ ਹੈ,

ਬਾਅਦ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਸਾਬਕਾ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਲਗਾਈ ਗਈ ਫੀਸ ਲਈ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੇਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਐਸ. ਵਿਸ਼ਵੇਸ਼ਵਰ ਸਰਮਾ ਬਨਾਮ ਟੀ. ਐਮ. ਨਾਇਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (1), ਅਤੇ ਗਵੇਸ਼ ਤਵਨੱਪਾ ਬੁਰਡੇ ਬਨਾਮ ਤੇਤਿਆ ਅਤੇ ਹੋਰ ਭਰਮੱਪਾ ਮਿਰਜੀ (2), ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 26 ਅਤੇ 27 (ਬੀ) 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਸਟੈਂਪ ਜਿਸ 'ਤੇ "ਦਿੱਲੀ" ਸ਼ਬਦ ਨਾਲ ਜ਼ਿਆਦਾ ਛਾਪਿਆ ਨਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਦਿੱਲੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਅਤਿਅੰਤ ਉਲੰਘਣਾ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਐਕਟ ਦੇ ਚੈਪਟਰ V ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਫੀਸ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 25 ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਵਿੱਚ ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਫੀਸਾਂ ਜਾਂ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਚਾਰਜਯੋਗ ਸਟੈਂਪਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਕੱਠੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਸੈਕਸ਼ਨ 26 ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਚਾਰਜਯੋਗ ਫੀਸਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਟੈਂਪਾਂ ਜਾਂ ਤਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਜਾਂ ਚਿਪਕਣ ਵਾਲੀਆਂ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਅਤੇ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚਿਪਕਣ ਵਾਲੀਆਂ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 27 ਰੈਗੂਲੇਟ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ-

(a) ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਟੈਂਪ ਦੀ ਸਪਲਾਈ;

(ਬੀ) ਉਕਤ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਵਸੂਲੀਯੋਗ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫੀਸ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਟੈਂਪਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ;

(c) ਨੁਕਸਾਨ ਜਾਂ ਖਰਾਬ ਸਟਪਸ ਦਾ ਨਵੀਨੀਕਰਨ; ਅਤੇ

(ਡੀ) ਉਕਤ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਵਰਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਟੈਂਪਾਂ ਦੇ ਖਾਤੇ ਰੱਖਣਾ।

ਸੈਕਸ਼ਨ 28 ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਵੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਿਸ 'ਤੇ ਮੋਹਰ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਚਾਹੀਦੀ।

(1) ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. 35 ਮੈਡ. 567

(2) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1927 ਬੰਬ 257

ਕਿਸੇ ਵੀ ਵੈਧਤਾ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸ 'ਤੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਮੋਹਰ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈ ਜਾਂਦੀ। ਜੇ. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਵੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਜਾਂ ਅਣਜਾਣੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਦਫ਼ਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਜੱਜ ਜਾਂ ਦਫ਼ਤਰ ਦਾ ਮੁਖੀ ਆਪਣੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅਜਿਹੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ 'ਤੇ ਮੋਹਰ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ, ਅਜਿਹੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ 'ਤੇ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਮੋਹਰ ਲਗਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਪਿਛਾਖੜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ: ਧਾਰਾ 29 ਦੇ ਤਹਿਤ. ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸੇਧਿਆ ਗਿਆ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨਵੇਂ ਸਟੈਂਪ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਸੈਕਸ਼ਨ 30 ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਰਟ-ਫ਼ੀਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਟੈਂਪ ਦੀ ਲੋੜ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਵੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਦਾਇਰ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸਟੈਂਪ ਦੀ ਸੇਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ। ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਦਫ਼ਤਰ ਦੇ ਮੁਖੀ ਨੂੰ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਕੇਸ ਹੋਵੇ, ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਹ ਵਿਧਾਨਕ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ 'ਦਿੱਲੀ' ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਨਾਲ ਓਵਰਪ੍ਰਿੰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੋਰਟ-ਫ਼ੀਸ ਸਟੈਂਪਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਫਰਕ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਜੇ ਇੰਨੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪ੍ਰਿੰਟ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਦਲੀਲ ਅੱਗੇ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਉਸੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ੀ ਲਈ ਵਾਪਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਅਦਾਲਤੀ ਫ਼ੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਮੁਦਈ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਜੇ ਕਿ ਉਸ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਵੀ ਨਵੀਂ ਕੋਰਟ-ਫ਼ੀਸ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸ (ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਉਲਟ ਕੇਸ ਹੈ) ਵਿੱਚ ਐਸ.ਬੀ. ਕੈਪੂਰ, ਜੇ. ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰਭਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਹੀਰਾ ਬਨਾਮ ਬੀ.ਡੀ. ਕਸ਼ਯਪ, ਆਦਿ, (1); ਨੂੰ ਵੀ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸਿਮਲਾ ਸਥਿਤ ਸਮਾਲ ਕਾਜ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੋਰਟ-ਫ਼ੀਸ ਸਟੈਂਪਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ੀ ਲਈ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(1) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1956 ਐਚ.ਪੀ. 38

ਹਿਮਾਚਲ ਕੋਰਟ। ਇਸ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਥੀਓਰੀ ਵਿਖੇ ਉਪ-ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਕੋਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਥੀਓਰੀ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਵਧਾ ਸਕਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਦਈ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਮੋਹਰ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਹਿਮਾਚਲ ਦੀ ਮੋਹਰ। ਕੇਸ ਦੇ ਅਜੀਬੋ-ਗਰੀਬ ਸਥਿਤੀਆਂ ਅਤੇ ਜੁਲਾਈ, 1953 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹਿਮਾਚਲ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਦੂਜੇ ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਸਟੈਂਪਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਥਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਸਿਹਰਾ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਮਾਲ ਕਾਜ਼ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਗਲਤ ਸੀ ਤਾਂ ਵੀ ਸੇਧ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ, ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ ਵਿੱਚ, ਆਮ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ਬਲਕਿ ਇਹ ਆਪਣੇ ਹੀ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਸੀ। ਵਾਸਾਵਤੁਲਾ ਸਰਬੰਮਾ ਬਨਾਮ ਵਾਸਬਤੁਲਾ ਪੇਦਾ ਵੀਰਾਨਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (1) ਨੂੰ ਵੀ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਸਹੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਵਾਪਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕ੍ਰੈਡਿਟ, ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਲਈ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਾਬਕਾ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹੀ ਮੁਦਈ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਐਸ. ਵਿਸ਼ਵਾ ਸਰਮਾ ਬਨਾਮ ਟੀ.ਐਮ. ਨਾਇਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (2), ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਨਰੇਸ਼ ਚੰਦਰ ਸਿਨਹਾ ਬਨਾਮ ਚਾਰਲਸ ਜੋਸਫ਼ ਸਮਿਥ (3) ਵਿੱਚ ਵੀ ਰੌਸ, ਜੇ.; ਪਟਨਾ ਵਿੱਚ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਸਟੈਂਪ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਸ਼ਬਦਾਂ "ਸਿਰਫ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ ਲਈ" ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ, ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਕੋਈ ਨਿਯਮ ਬਣਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਸਟੈਂਪ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਉਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਮਾਮਲਾ ਰੈਜ਼ ਇੰਟੈਗਰਾ ਦਾ ਨਾ ਹੋਣ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਥਾਰਟੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ

(1) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1950 ਮੈਡ. 57

(2) ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. 35 ਮੈਡ. 567

(3) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1026 ਪੈਟ.

ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖੇ ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਮੇਰਾ ਝੁਕਾਅ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਐਸ.ਬੀ. ਕਪੂਰ, ਜੇ, ਦੁਆਰਾ ਉਪਰੋਕਤ ਨੋਟ ਕੀਤੇ ਸਿਵਲ ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਅਤੇ ਇਸ ਉਦਾਹਰਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਕੈਸਲ ਨੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਨਾਲ ਮੇਰਾ ਧਿਆਨ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਸਟੈਪ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 1 ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ:-

“ਇਹ 'ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਸਟੈਪ' ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ-

(a) ਜਦੋਂ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਸਟੈਪ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(ਬੀ) *****

(c) *****

(d) *****

ਇਸ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਸਟੈਪ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਅਦਾਲਤ ਮੁਦਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ 'ਤੇ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਸਟੈਪਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਜਿਸਦਾ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਸਟੈਪ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਅਦਾਲਤੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਸੇਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਹੋਏ ਪੱਖਪਾਤ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਕੁਇਟੀ ਵਿੱਚ ਉਹ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਹੱਕ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਐਕਟ ਦੀ ਸਕੀਮ, ਜਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਇਸ ਨੂੰ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਨੂੰ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਉਸੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਦੋ ਵਾਰ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਮੈਂ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ "ਉਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਜਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ" ਸਮੀਕਰਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਹੈ

ਵਾਰ-ਵਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਹੀ ਹੈ ਕਿ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਐਕਟ ਖਰਾਬ ਡਰਾਫਟਿੰਗ ਲਈ ਬਦਨਾਮ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਨਕਲੀ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕੋਈ ਸਿਧਾਂਤ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇ। ਐਕਟ ਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 13, F1Ambaia1Sctyd ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਅਣਉਚਿਤ ਜਾਂ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਨਾਲ ਬੋਝ ਨਾ ਪਵੇ; ਇਸ ਲਈ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਦੇ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਜਾਂ ਮੁਦਈ 'ਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਫੀਸ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਲਾਜ਼ਮੀ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਰਿਮਾਂਡ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੁਝ ਖਾਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਹ ਵੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਐਕਟ ਵਰਗੇ ਵਿੱਤੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਬੋਝ ਨੂੰ ਘਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਉਪਬੰਧ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; ਇਸਦਾ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਵਿੱਤੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵੇਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਪੱਤਰ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।

ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣਾ ਵੀ ਵਿਅਰਥ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਆਮਦਨ ਦੇ ਸਰੋਤ ਵਜੋਂ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਾਜ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਰਾਜ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤੀ-ਫੀਸ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਵਿਰੋਧੀ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਜਾਂ ਨਿਆਂ ਵਿਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਦੇ ਸਕੋਰ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਉਣਾ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਉਚਿਤ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਗੁਲਜ਼ਾਰੀ ਲਾਈ ਮਾਰਵਾੜੀ ਬਨਾਮ ਰਾਮਗੋਪਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ (1) ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:-

“ਇੰਗਲਿਸ਼ ਬਾਰ ਦੀ ਜਨਰਲ ਕੌਂਸਲ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ

ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਸਵੀਕਾਰਤਾ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਉਣ ਲਈ ਵਕੀਲ ਲਈ ਗੈਰ-ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਵਿਵਹਾਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ 'ਤੇ ਮੋਹਰ ਨਹੀਂ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਪਰ ਉੱਥੇ

(1) ਏ.ਐਲ.ਆਰ. 1937 ਕੈਲ, 765

ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਵੈਧਤਾ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਉਣ ਵਾਲੇ ਵਕੀਲ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਸਟੈਂਪਾਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਕਾਰਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਅਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਫਰਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਕੀਲ ਇੱਕ ਇਤਰਾਜ਼ ਲੈ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਮਹਿਜ਼ ਮਾਲ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਛੂਹਦਾ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੂਜੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਉੱਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਹੈ। ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜੜ੍ਹ, ਅਤੇ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ।⁵

ਇਹ ਨਿਰੀਖਣ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਸਟੈਂਪਾਂ ਬਾਰੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਮੈਂ 26 ਨਵੰਬਰ, 1956 ਦੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਭੇਜਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਤੇ ਉੱਪਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰੀਖਣ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ। ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਖਰਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ 25 ਮਈ, 1959 ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਬੀ.ਆਰ.ਟੀ.

ਸਿਵਲ ਫੁਟਕਲ

ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 1. ਡੀ. ਦੁਆ, ਜੇ.

ਮਾਰਵਾ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਬਨਾਮ

ਸੰਘਰਾਮ, -ਜਵਾਬਦਾਤਾ,

1957 ਦਾ ਸਿਵਲ ਫੁਟਕਲ ਨੰਬਰ 1170

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ (1950)—ਆਰਟੀਕਲ 227—ਸਬਾਰਡੀਨੇਟ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ—ਪੰਜਾਬ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਐਕਟ (IV ਦਾ) ਦੀ ਹੱਦ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕਾਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤਕ ਸੀਮਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Translated by Balwinder Singh.

Translator